

7584 180058

No 403 Aug. 88

DESMINTIRE

99

La broșura intitulată „Răspuns“... publicată la 27. Martie a. c. 1888 de către d-nii institutori iașani V. Răceanu, C. Grigorescu, I. Creangă și G. Ienăchescu—in contra unor articole de ziare din 1887. etc. etc.

DE

I. P. FLORANTIN.

OBSERVAȚIUNI GENERALE.

In anii 1883 și 1887 am publicat in „*Universalul*“ și in „*Liberalul*“ o serie de *considerațiuni generale* asupra clasei I-a primare, ȕicând, în special asupra cãrȕilor didactice, cã nu putem lua în consideraȕiune abecedarele fãrã figuri, citând mai multe asemenea abecedare,—arãtând dupã acãsta, ce gãsesc bun in abecedarele de V. Ionescu, V. Nestorescu, D. Dogariu, dr. Barbu Constantinescu, T. Speranȕã și B. Haram. Dupã aceste am espus și cãteva idei din Klauwell, Fõrster, etc.

In acea serie de articole am arãtat *mai de aproape* abecedarele de V. Nestorescu, dr. Barbu Constantinescu și B. Haram, ca unele, ce sũnt mai respãndite.

Asupra „*Metõdei Noue*“ a d-lor C. Grigorescu etc. *se vød* publicate („*Lib*“. No. 127 din 1887) urmãtoarele:

II.

„Aflând, cã d. V. A. Dogaru adaugã **figuri** la ediȕia nouã a „*Abecedarului*“ d-sale, gãsesc de cuviinȕã, a releva

pe scurt **calitățile cele bune** ale acestei cărți. *Figurile îi vor da o însemnată valoare în total.*

După cum V. Ionescu a început foarte bine, numai cu *vocale* (cu cuvântul: *oae*), ast-fel ved, că și V. Dogaru începe cu *vocalele*, căci ele se pot pronunța singure curat, și se aud clar. D-sa adauge câte o singură consoană, și tot la urma cuvântului, unde se poate distinge mai bine. Partidele d-sale de desen și de calcul **au multe calități foarte bune.** Ast-fel, dacă *își va reforma* și partida de „lectură“, care e slabă în starea sa actuală,—atunci va avea **un abecedar din cele mai bune.**

Acuma, aflând, că una din cele mai răspândite cărți pentru clasa I. primară este așa numita „*Metoda Nouă*“ de Scriere și Cetire,“ publicată de către șase domni institutori (I. Créngă, C. Grigorescu, G. Ienăchescu, N. Climescu, V. Recénu și A. Simionescu), pentru întâia oară după 1867, cred, că e o datorie, a neocupa și de aceasta mai de aproape, mai vîrtos că doi dintre d-lor afirmă în „Povățuitorul“, că e aprobată **în mod obligatoriu.** (La 1868).

Metoda adoptată de d-lor pentru *inceputul* abecedarului constă în a da copilului învățătura în *dozele cele mai mici* cu *eserciții la tot pasul*; ea a fost într'adevăr mai nouă și mai bună decât metodele „*bucovnelor*“ celor vechi. Inșă o vedem la noi (pe această metoadă *noauă*) deja în abecedarul românesc de M. Schwartz *) în ediția a II-a din 1867, publicată în Iași, la tipografia H. Goldner; prin urmare cartea „*Metoadă Noauă*“ publicată de către domnii institutori ieșani după 1867 nu putea fi „*noauă*“, cu atâta mai puțin a fost „*noauă*“ până în 1886.

Avem dinnaintea noastră ediția a 5-a din 1871, a 15-a din 1881 a 17-a din 1883 și a 19-a din 1886.

Domnii institutori numesc cartea aceasta metoadă *noauă*

*) (Ediția I la 1864)

de scriere și cetire. E știut însă, că o metodă *noauă* de scriere este de es. *stenografia*, etc. Însă d-lor învață pre copiii tot numai vechea metodă generală de a scrie și de a ceti. Noutatea nu constă în metoda de a scrie și a ceti, ci în metoda de a **invăța** *vechea* metodă de scriere și cetire.

Trecem la *cuprinsul* cărții.

În partea 1 prezintă copilului pe rând numerele și literele.

Pasul întâiu mi se pare *bine plănuit*, căci prezintă copilului *numărul unu*, însă de o dată prin trei forme, adică: un semn intuitiv ca și numărul I roman, numărul 1 arabic, scris, și în fine numărul arabic de tipar.

Literele le prezintă pe rând, cu exerciții pentru fiecare; și **aceasta e foarte bine**; dar în câteva locuri prezintă și câte mai multe litere imediat una după alta. Pre unele litere și sunete derivate le prezintă înainte de altele primitive și clare. La început s'ar părea că arată, că s'a luat în considerațiune ușurința grafică: (*i n*), sacrificând pe acea fonetică. Însă în urmare nu s'a menținut nici ordinea ușurinței grafice, nici a celei fonetice, nici ordinea sunetelor primitive și apoi a celor derivate, căci vedem literele în ordinea aceasta: *i, n, u, c, m, o, t, ț, á, d, p, h, e, (!) l, f, j, g, s, ș, r, v*.

Ușurința grafică o vedem *respectată* acolo, unde se arată modul scrierii, (pag. 27) *i, u, n, m, c, e, o, a, r, s, v, t, ț, d, đ, l, b, h, p, j, g, z, f*.

Defectul mortal al acestei părți este, că nu prezintă *nici o singură figură*, nici o ilustrațiune, cu care să poată *ușura macar întru cât-va* greul pas întâiu al cetirii, ei lasă, ca la *toate literile*, copilul și ajutoarele lui să se *tortureze*, luni întregi, spunându-i copilului tot din nou și din nou sunetele pentru literile respective. Din asemenea cauză, această

partidă a cărții, (vro 14 pagini). e absolut de condamnat față cu partidele respective din cărțile de V. Nestorescu, Haram, V. Ionescu, Speranță, etc.

Al doilea defect mare e pe pagina 40, unde prezintă copilului 50 de semne deosebite, adică toate literele mari de scris și de tipar fără ori-ce esercițiu a parte. Aceasta probează, că domnii inștitutori n'au cunoscut *spiritul* metodului prezentat de Schwartz, de a da copilului *doze mici de muncă*.

Tot așa presintă semnele *interpuncțiunii* pe pag. 42 toate de-odată, fără eserciții aparte cu fie care.

Partea de proprie *lectură* presintă 53 bucăți, „istorioare morale, fabule, poezii, și proverbe“. Din aceste bucăți găsim în una, „Corpul omului“, *adeverată procedare de deșteptare intuitivă prin întrebări pedagogice și impulsuri pentru observațiune*. Unele bucăți ni se par nepotrivite cu gradul de desvoltare al copiilor de 7—8 ani, ast-fel sânt fabulele, unele poezii și proverbe; copilul nu le poate înțelege de loc.

Nici povățuire la observarea formelor de desemn, nici esercițiu *arithmetic* nu presintă, ci numai „tabela de înmulțire a lui Pitagora“, fără conducere *gradată* la ideile numerice.

Din cercurile de intuițiune a copilului îi *lipsesc* câteva din obiectele cele mai principale, cum sunt: casa, satul, orașul, pânea, focul, și altele.

În general învățarea scrisului e pré grea în modul, cum o arată pe pag. 4, și mai cu samă după „Povățuitorul la cetire prin scriere“.

Iată într' adevăr, cum îi învață să serie litera m (pag. 28.).

„Ia crida și fă o linie întoarsă în sus de la stfnga spre dreapta—! apoi— una verticală; lipit de aceasta — sus

la partea dreaptă—mai fă una întoarsă în sus—și ear una verticală!—lipit de adoua linie—sus la partea dreaptă—ear mai fă una întoarsă în sus, alta verticală și alta întoarsă în jos!—Școl. face : Inv. Ace— —Scrieți și voi această sta este semnul sau litera m literă pe plăci!— Școl. pentru sunetul : m! scriu....“

Cartea conține numeroase modeluri de *caligrafie*. Si aceasta este foarte bine, căci ast-fel nu sunt siliți copiii a-și cumpăra deosebit modeluri de caligrafie.

Esercșiile monosilabice de pe paginile 10,36 arată un însemnat progres realizat de către domnii institutori prin practica d-lor.

Repet, deci, conclusiunea mea publicată în No. 110 al „Liberalului“, că adecă, pentru începători cred, că e mai nimerit începutul abecedarului de V. Nestorescu, iar pentru cetitori broșura a II-a de B. Haram.

I. P. Florantin.

După aceste, am arătat detaliat, cum cred eu, că trebuie alcătuit un abecedar.

In urma acestora, considerând cele ce s'au relevat in *congresul didactic* asupra abecedarului de Șvarț etc., am cercetat, („Lupta“ No. 294.), óre cele ce s'au zis in congres pot fi *adevărate, ori nu*;—am pus adecă chestiunea in discuțiune, sub titlul de „*Plagiatură*“? (cu semnul de *intrebare*). și, vèzènd, cum stau lucrurile, mi-am spus la finele articolului și *părerea mea*.

Rog pe ori și cine, să vadă citatele articole, și mai cu samă să vadă însuși *cărțile*, despre cari a fost vorba in ele.

În fine, în „Liberalul“ No. 174, am emis o *indoială* asupra mult repetatelor anuniuri ale d-lui C. Grigorescu, cumcă aritmetica și gramatica d-sale ar fi „aprobată“—Acea *indoială* a mea, pôte vedé ori și cine, e cuprinsă în termenii următori:

Pe aceste cărți până astăzi (12 Aug. 1887) lipsește, indicațiunea specială a aprobării, ceea ce cu drept cuvînt poate fi considerată ca probă de neaprobare; și, cu toate aceste, vedem în dosul copertei mai multor cărți afișată afirmațiunea, că și aceste două cărți ar fi „aprobată“.

Dacă această aserțiune nu se vede întemeiată pe nimic, de-ne voie dl. autor, să o considerăm de falsă.

La aceste observațiuni cu totul obiective un domn ascuns sub pseudonimul „Veritas“, mă calomniază în mod copilăresc, zicând, că și eu aș fi „contrabandist“ cu „Esteticele“ mele, fiind—că unaltul, un editor, nu eu, a publicat un anunziu, unde pune (el, nu eu) și „Esteticele“ sub rubrica opurilor „autorizate“, făcând „Veritas“ a se crede, că eu aș fi zis, că „Esteticele“ ar fi chiar „aprobată“.

La această elasică învinuire am răspuns îndată („Lib.“ No. 179), ceea ce se cuvenea, conform adevărului.

Tot în acele zile vedui în „Liberalul“ o așa zisă „Desmintire“ din partea d-lui C. Grigorescu. În aceasta d-sa zice, între altele, că n'are nici timpul nici caracterul—de a *respunde* la articulele mele citate mai sus, din „Liberalul“ și „Lupta“; și adaugă,

că aritmetica d-sale s'a aprobat, in 1879, *mărturisește*, tot o dată, că „*gramatica*“ d-sale era într'adevăr încă tot *neaprobată*, după cum presupusesem și eu; *conchide* apoi, d-sa, că, *prin urmare*, eu sunt un „*calumniator*“, ba încă și „*insultător*“!

După acésta apoi, (in Lib^o. No. 182), cei trei domni colaboratori și *asociați* ai d-lui C. Grigorescu, adecă părintele G. Enăchescu, și domnii I. Créngă, și V. Receanu, spun, că d-lor *nu răspund* la articulele mele, fiind că *n'ar fi* cunoscând, *cine* e autorul lor, cu toate că in „*Liberalul*“ au *văzut* și d-lor numele meu sub toate articulele mele, și cu toate că dl. asociat al d-lor, nu s'a făcut a nu ști, cine e autorul citatelor articule, *vădând* semnăturile mele, afară de un singur loc, unde, in loc de inițiala *F.* din manuscriptul meu, s'a strecurat la tipar litera *Z*;— și eu am dat in scris numele meu la dispoziția onor. red. a „*Luptei*“.

Astfel se vede, că d-lor *nu s'au vădut motivați a combate* articulele mele.

Din broșura, ce am primit la 27 Martie a. c. ânsă se vede că d-lor *nevădând* răspunsul meu, s'au adâncit, cu toții, in iluziunea, că de acuma inainte pot să publice, până și cele mai patente *falsificări* chiar in mod lovitor, și nimene nu va demasca acele oarbe manopere, ce au comis prin *fățîșe falsificări* de tecte esistente sub ochii lumii.

Deplorabil ânsă s'au înșelat d-lor pre sine însuși, căci iată aci, mai înainte de tóte, tecstele, ce

ori cine poate *vedea* in „*Liberalul*“, etc, *față in față* cu *falsificatele d-lor*.

Realitatea.

Titlul articolului meu din „*Lupta*“, No. 294, a. 1887.

„*Plagiatură ?*“

cu semnul de intrebare, adecă am emis o indoială. La finea articolului am pus opiniunea mea.

In abecedarul meu este pusă pentru învățarea literii c figura unui ac, și figura unui cerc.

Falsificările d-lor.

Domnii asociați, in „Res-punsul“ d-lor, pagina 1. dic că aș fi zis eu :

„*Plagiatură.*“

fără semnul de intrebare, ce-l pusesem eu; ceea ce dă lucrului un caracter cu totul altul.

Acésta este 1-a falsificare conținută in „res-punsul“ d-lor asociați C. Grigorescu, V Receanu, I. Créngă și G. Enăchescu..

Domnii asociați, in „Res-punsul“ d-lor pag. 19. dic :

„*Dl. Florantin este de părere a se arăta pentru litera c, un fir de cępă.*

Iată a 2-a falsificare de text comisă decătră d-nii asociați.

Și e încă de notat, că acésta falsificare au făcut-o d-lor in următorii termini:

„*Ba încă, dl. Florantin, ca să placă, se vede, fraților, Șaraga!!*“ etc.

Unde se vede, acésta domnilor ?

In „Lupta“ No. 294 din 1887 am zis :

Notă.—Semnele intuitive la numerele de la 1 până la 10 *sînt egale* cu acele semne intuitive, pe cari le vedem in Aritmetica românească de M. Şvart.

Domnii asociați in „Responsul“ d-lor, pag. 24. afirmă :

„Intr'o notiță din pamfletul seu sîntem invinovați, că am fi copiat până și semnele intuitive de la 1—10, ânsă de astă dată *furătura* am fi făcut o din aritmetica lui Şvart.“

A 3-a falșificare.

In abecedarul lui Şvart pe cele d'ântăi 14 pagini nu se presintă copilului *nici o singură literă mare*, ci numai cele *mici*, toate pe rînd.

Domnii asociați in „Responsul“ d-lor, pag. 24 dic:

„...in cartea lui Şvart, unde se fac deodată *esercițiul* de scriere cu litere mari și mici“.

Asa e, d-lor? Cetească ori și cine in acea carte, și va vedé, că d-nii asociați au *calomniat* prin această a 4-a falșificare.

In „Liberalul“ No. 127. am arătat, *cari defecte* cred că există și in „Metoda“ d-lor, și am zis in „Lupta“ No. 294, că d-lor cel puțin de la 1871, n'au cores acele defecte“.

D-nii asociați, in „Responsul“ pag. 29. dic :

„Invinuirea, ce ni se aduce că de la inceput și până a cum n'am fi făcut *nici o im-bunătățire*“.

Asa am zis eu ?

Iată dară a 5-a falșificare de text !

In „Lupta“ No. 303 din 1887 am dis :

„La germani, la francesi, și la alte națiuni civilisate, autorii....“ etc.

D-nii asociați in „Res-
punsul“ pag. 31. afirmă :

„Cinstitul autor de pamflete in-
cepea spune cum e la france-
ji, nemți, și mai ales la unguri“.

Așa respectați adevărul
și pe cetitorii dv., de-i a-
măgiți și cu acésta a 6-a
falșificare ?

Am pus eu, că „mai a-
les la unguri“ ?!

In „Lupta“ .No. 303. dic eu :

„Șvarț publicase in ro-
mânesce o aritmetică pen-
tru învățatori. Asemenea
carte destinată a da con-
ducerea pentru învățatori,
d. C. Grigorescu a ames-
tecat-o cu cartea de arit-
metică pentru elevi.“

D-nii asociați, in „Respun-
sul“ d-lor. pag. 32 afirmă :

„Despre acésta carte zice
(d. Fl.), că ar fi copiată din
aritmetica de Șvarț“.

Unde am zis eu acésta ?
Arătați, ca să vadă lumea;
să văd și eu !

N'am zis nicăirea, și ast-
fel ați comis a 7-a falșifi-
care de tectst.

Pe Aritmetica mea, (ca-
re e de 30 pagini, cât tre-
bue copilului mic), se vede
tipărit, că se vinde 15 b.
exemplarul, pe când arit-
metica de d. C. Grigores-
cu se vinde 75 b., fiind
124 pagini, adecă din a-

Domnii asociați, in „Res-
punsul“, pag. 32.

„și o vinde (Fl.) cu sută la
sută mai scump“.

Iată dară a 8-a falșifi-
care! inducând in eroare
pe cumpărători!

ritmetica mea nu se vinde
coala cu nimic mai scump
decât dintr'a d-sale.

„Lupta“, No. 303.

„Cartea „Invățătorul Co-
piilor“—părțile pentru cla-
sa a 2-a, a 3-a și a 4-a,
le vedem broșate impreu-
nă, in un volum mare, cu
prețul de 2 lei“, (timp de
vro 10 ani).

Domnii asociați, in „Res-
punsul“ pag. 33.

„Dl. Florantin se lęă de
cartea noastră de cetire, și
spune, că mai inainte broșam
la un loc tustrele părțile, cu
gândul de a ne îmbogăți“.

Unde am spus eu acés-
ta, că cu gândul de a vă
„îmbogăți“?

Deci. a 9-a falșificare!

Pe cartea „Regulele lim-
bei române“ editată de d.
I. Créngă, se vede tipărit
prețul de 40 bani, (1 cólă
de tectst), — iar pe cartea
dlor asociați „Povęțuitorul“
1 leu și 50 bani, conținęnd
3 coli; — adecă: 50 bani
cólă.

In „Resp“. pag. 36 afir-
mă d-nii asociați:

„La tóte cărțile nóstre, so-
cotind după cóle. nu vindem
cólă decăt numai 10 bani.

A 10-a falșificare!
Socotiți cinstit d-lor!

In „Ușorul Cetitoriu“ se
vede tipărit la povęțuire cu-
vântul de *invățăcel*, (adecă
persóna, pe care voim să
o invęțăm).

„Resp.“ pag. 36.

„Dice ilustrul pedagog, a-
tunci... micuții și puiuții co-
pilași...!!

De unde ați scornit-o și

acésta? Am zis eu unde : „micuță și puiuții copilași“? Deci:

A 11-a falșificare! ridiculizându-mă prin scornituri de ale dlor.

Pseudonimului „Veritas“, care mă atacase în „Liberalul“ N. 175, i-am dat răspunsul cuvenit, care se poate vedé în „Liberalul“ N. 179, arătând, că pseudonimul a avut curajul de a comite o falșificare de fapt în contra mea.

D-nii asociați, în „Răspunsul“, pag. 52.

„Credeți, că a răspuns ceva dl. Florantin?— Nimic! că nici n'avea ce să răspundă“.

a 12-a falșificare!

Cu acésta ocaziune d-lor se arată solidari cu falșificarea comisă sub firma „Veritas“.

Aritmetica mea, în cele d'ântăi 13 pagini nu conține împărțire, precum poate vedé ori și cine.

D-lor zic în „Răspunsul“ pag. 40.

„După câteva eserecții próste de adunare, scădere, înmulțire și împărțire de la 1—10, la pag. 13 ajunge tocmai la milioane“.

Altă falșificare!

(Copie de pe o adresă:)

Societatea p. invăț. p. rom.
din com. și jud. Iași.

No. 288.

Iași, 22. Maiu, 1887.

D-sale d-lui I. P. Florantin,
profesor.

Domnul meu,

Consiliul de administra-
ție a societății... *Va admis*
acea demisiune din consiliu.

Primiți, etc.

(Semnați): Cluj / Central University Library Cluj

Președinte: A. G. Suțu.

Secretar: V. Ionescu.

Domnii asociați, in „Res-
punsul“ d-lor, pag. 44.
afirmă:

„Consiliul de administrație al
societății p. inv. p. rom. s'a
văzut „silita înlătura“ perenu-
mitul pedagog și din consi-
liu“. Decî:

A 14-a falșificare! și
vădită *calomnie* in contra
unui om, pentrucă, in in-
teresul copiilor sei, s'a
pronunțat *pentru figuri* in
abecedare.

In luna Martie a. 1887,
in ședința consiliului soci-
etății p. inv. p. rom. din
Iași, făcându-se alegerea
celor trei diriginți ai gră-
dinei de copii, noi, ceialal-
ți (18) membri ai con-
siliului n'am putut fi a-
leși și noi, fiind numai 3
posturi; prin urmare n'avea
nimene, *de unde să mă in-*
lătore, nici n'aveam, ce
„locma“ să perd.

„Nealegerea noastră s'a

In „Responsul“ d-lor a-
sociati pag. 44. ȃic:

„ca să vadă societatea, pe
cine a înlăturat de la școala
frobeliană“... (apoi).

„Perzând această locma
din mână, aleargă la fra-
ții Șaraga, ca să tipăres-
că opul intitulat „Grădina
de copii“, spre a vedea

făcut, precum am zis aci mai sus, în martie, 1887, pe când cartea mea „Grădina de copii“ *era tipărită de mult, ediția I-a*, în anul 1884, iar ediția a II-a era dată la tipar în 1886 și s'a distribuit în februarie, 1887. Așa dară, această carte era dată publicității deja de 2 ani, când s'a făcut acea alegere.

toți membrii societății, pe cine au înălăturat de la școala fröbeliană. Iată dară:

A 15-a falsificare!

Pe cartea mea: „Recreațiuni fröbeliane“ *se vede tipărit*: „intocnite în parte după sorgințile respective, școala de soldat, Vergnes, Lenoël, etc., și nu e nicăiri dis, că le aș fi chiar copiat, (fiind că nici nu le am copiat).

D-nii asociați în „Res-punsul“ d-lor, pag. 47 dic:

„Cărțile lui Vergnes, și Lenoel, din care dice eruditul filosof, că a copiat“, etc.

A 16-a falsificare!...

Ce au crezut domnii asociați, că lumea e *orbă*, și nu va descoperi falsificările? și „stimații cetitori“ vor fi amăgiți definitiv?

Precum se vede în articolele mele din 1883, (Universalul), și din 1887 („Liberalul“, „Lupta“, etc.), cercetând abecedarele de Șvart, de Asociați, de Dom.

D-nii asociați în „Res-punsul“ d-lor, pag. 51. dic:

„Așa dar, după ce în zădar dl. I. P. Florantin se silește a și descărca **toată ura** (?) și *tot veninul* (?) în contra noastră“.

Dogariu, Victor Dogariu, dr. Barbu Constantinescu, V. Nestorescu, B. Haram, etc., etc., am *lăudat în toate*, ce cred, că e bine, și am arătat, cum cred eu, că ar fi bine, *să se reformeze*. (De nici un autor n'am vorbit *nimic*).

apoi, pag. 53:

„Dl. Florantin de astă primăvară neincetat (!) se ocupă de *mine* (C. Grigorescu), și de colegii mei“.

A 17-a falsificare! Conținută în „Răspunsul celor 4 d-ni institutori: V. Recénu, C. Grigorescu, I. Créngă și G. Enăchescu (preot).“

DESCOPERIRI.

Acuma, pentru ca ori cine să *pótă aprecia just*, câtă dreptate au domnii asociați și în celelalte atacuri îndreptate în contra mea, în urma arătării *falsificărilor* comise de d-lor, voi pune aci din strălucitul d-lor „Răspuns“ câteva pasaje, cari sânt neșce prețioșe acte de franchetă din partea d-lor.

În „Răspunsul“, pag. 25, (relativ la partida de lectură din abecedarul d-lor), declară:

„... bucata: „Șórecele șiret“, și alte *bucăți*, despre care ne impută autorul pamfletului că le am fi copiat dela Șvarț, sânt *bucăți*, ce le aveam în *caetele nóstre* încă dela șcóla normală, date de dl. Maiorescu, ca exemple de *bucăți ușóre* de cetit pentru copii. *Câteva bucăți*,—afară de cele arătate mai sus—le am luat și noi, bine (?) înțeles, de prin alte cărți; ânsă, pe cât ne am preceput, am căutat, a le stiliza, credem, după firea limbei românesce, potrivit cu preceperea copiilor începători“.

apoi, tot pe pag. 25.

„Acésta (*luarea de bucăți de prin alte cărți*) n'am făcut'o numai noi, ci o fac și alți autori. Póte cineva să lucreze *singur* (6 autori) totul din talpă? A vădút d. Florantia vreun abecedar, in partea de cetire, lucrat, in totul, de autor? Așa dar, ce ne impută dl. Florantiu, ceea ce n'a vădút la nimenea?“ (Dar dacă am vădút? nu de 6 autori, ci de unul!)

După aceste, pe pag. 49. ȕic despre d. Mihail Pop, autorul unui bun abecedar, cu figuri :

„Acest modest autor, incaltea, in *naivitatea* (!) lui, mărturisese drept, că s'a folosit de cărțile noastre; adecă a *furat* dintr'insele, dar nu spune, *cine i-a dat voie să iee?*“

D-lor impută d-lui M. Pop, că de ce ar fi „luat“, fără să-i intrebe? D-sa ca un om sincer, a spus, de cari autori s'a folosit: dar d-lor,—6 autori,—n'au spus, decât acuma, după 20 de ani, că au „luat“ un număr de bucăți „de prin alte cărți“. Au uitat ânsă și de astă dată, a spune, *cine le-a dat voe să iee?* precum intrébă și d-lor pe dl. M. Pop, că *lui* „cine i-a dat voe să iee?“

Mai spun ânsă domnii asociați la pag. 26. ceva și mai interesant, și anume:

„Și dacă la vreo poezie, din eróre de tipar, nu s'a pus *cumva* acel semn „convențional“, (numele autorului român, d-lor; ce alt „semn convențional“?)

Așadară nici după 20 de ani, 20 de ediții, nici după ce au vădit lucrul specificat, negru pe alb, vădit de *totă lumea* neinteresată, — d-lor nici acum să nu scie sigur, dacă s'au comis **cumva** asemenea erori de tipar!

Și într'adevăr, d-lor au publicat cartea d-lor *tot așa*, fără rectificarea acelor erori—de „tipar“!

Acésta nevedere desminte in mod vădit zisa dlor că ș'ar fi dat ostenéla de a-și imbunătăți cartea.

Despre abecedarele cu figuri.

In „Respunsul“ d-lor, pag. 20. stă:

„Astăzi o *samă* dintre autorii de abecedare (aproape toți), nu văd bunătatea unei asemenea cărți, decât numai in figuri, și nu se mai gândesc la alta, (ba încă la multe altele), decât ce fel de figuri ar iscodi, crezând că figurile singure au să invețe pe copil a ceti—și a serie, iar nu **invățătorul** cel sirguincios și competent“.

Prim acésta adâncă mărturisire ocașională, d-lor arată, că din abecedarele *fără figuri* copilul nu se poate ajuta *singur*, ci trebuie, ca totdeauna să steie cu el invățătorul sirguincios, și acasă părinții ori un pedagog, in tot timpul, până va învăța copilul a ceti. Prin acésta d-lor ii dau abecedarului d-lor (părții I, *fără figuri*), cea mai forte *condamnare*; căci, cu acel abecedar, trebuie să aibă copilul și acasă un ajutor. In acelaș timp ânsă crezând in „com-

petența“ dlor, că-și apără abecedarul dlor-sale, n'au observat, că prin această mărturisire au dat abecedarilor cu figuri un bun sprijin.

La declarațiunea d-lor „contra figurilor“ le a dat o clară și decisivă intimpinare și revista pedagogică din Bârlad: „George Lazăr“, din 15. Aprilie a. c. 1888, pag. 40, unde se țice :

„Nu intrăm in detailurile acestei polemice, pe unele locuri pré inverșunată. *Constatăm* ânsă, că este **eronată** afirmarea, ce o susțin dlor, că figurile nu servesc la nimic, ba din contra, ar fi daunătoare. Metodicii străini se pronunță *mai mult in favorea figurilor.!!*“

Inverșunarea celor patru domni asociați.

In „Resp“. pag. 51 țic domnii asociați :

„.....nóue—istor mici,—cari avem neapărată nevoie de luminile celor mai inaintați in sciință....“

Acest frumos act de modestie l-au contrazis d lor in mod escorbitant, intre altele și prin declarațiunea d-lor de pe pag. 30., unde d-lor zic, relativ la părțile principale,—I. și II.—a abecedarului d-lor :

„după cum sânt intocmite bucățile din aceste părți in cartea noastră, ele n'au nevoie de reforme nici-o-dată“.

Ministerul ânsă a admis in 1886, raportul unei comisiuni speciale in chestiune de aprobare de cărți didactice, și a decis ca la fie care 5 ani, autorii să-și

presinte operele din nou la cercetare, spre a se vedea, dacă au făcut îmbunătățirile cuvenite, și fără de acele *îmbunătățiri* cărțile rămân—la 5 la 5 ani—neaprobate de atunci innainte;—cum multe vor firemas astfel la 1886.

D-lor zic pe pag. 21, ca niște mari autorități :

„După *cât* cunoașcem și noi, ca mijloc de a sprijini memoria copiilor, nu sînt pînă acum, (?) decît literele inesei: căci cu ele ne ajutăm la scriere și cetire, iar nu cu figuri. Prin urmare ne pronunțăm contra figurilor, luate ca mijloc pentru a se ajunge la cunoscerea literelor“.

D-lor arată,—ca in defavoarea mea, că abecedar intuitiv n'au văzut, că „despre educațiune fröbeliană încă n'au auzit“.

Cu atâta mai mult sînt d-lor de compătimit; căci alții au auzit și au văzut asemenea lucruri.

In „Resp.“ pag. 46. arată dlor :

„După cum *scim* și noi, Fröbel, când a organizat jocurile, ce-i pörtă numele, le a intocmit după vîrstă și după secs“.

Din *cari autori* „*sciți și d-v.*“ acest de pë urmă lucru? că adecă Fröbel ar fi deosebit jocurile și după secs?—Apoi, despre *ocupațiunile* fröbeliane în că n'ați audît nemic?

În „Resp.“ pag. 56 dic d-lor:

„D-sa, care insultă și calomniază în dreapta și în stânga (!) că dór ș'ar face loc în școale cu cărțișoarele sale“.

Eu am publicat Aritmetică, Desemn și Recreațiuni fröbeliane, etc., dar nu m'am ocupat în articolele mele în detalii de nici o carte de aritmetică, n'am atins macar nici o carte de desemn, etc., ci repet, am dat sfaturi în 1883 și 1887 autorilor de abecedare, arătând, cum credeam eu că ar trebui să le reformeze. Am recomandat chiar pe acele de Nestorescu și Haram ca cele mai bune.

Totă lumea cu vederile neturburate, vede, că așa sînt acele articole.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Iată, cum s'au pronunțat d-nii asociați despre abecedarul meu, înainte de a se publica : („Resp.“ pag. 43).

„.....ceea ce știm (!) este, că acest abecedar în privința *varietății* (?) figurilor e de o rară *nostimadă* încât întrece pe toate celelalte abecedare cu figuri. Se vorbește, (de cine: de d-lor.) că însuși comisiunea rânduită pentru cercetarea acestui abecedar a rămas uimită de figurile *de tot caraghioase, întrebuintate* de cătră dl. Florantin pentru cunoșcerea literelor“.

Acésta este o scornitură a d-lor, care, fiind că au afirmat-o, și au *tipărit-o* negru pe alb, le dă cea mai reală recomandatie. Onorabila comisiune nu numai că a aprobat toate figurile propuse de mine, dar a mai propus, să mai adaug încă *alte 17* figuri,

și alegându-le eu, le a aprobat și pe acele pe toate fără excepție.

Iată chiar textul recomandațiunilor asupra abecedarului meu :

Domnule Ministru,

„Conform oficiei dv. No. am examinat *abecedarul in spirit frobelian al d-lui I. Pop F.*, pe care prin acest raport am onoare al supune aprobării dv.

Observ la abecedarul d-lui I. Pop Florantin următoarele calități, care arată că cartea acesta e alcătuită așa fel, că e mai apropiată de putința intelectuală de asimilare a copilului, decât alte abecedare;—el se incepe cu cunoștința vocalelor primitive prin ajutorul monosilabei *oi* și *ou* și apoi al polisilabului *oae*. Cuvintele aceste vor fi însoțite de *figuri intuitive*. Prin acesta d-sa răspunde la cerința cea de *căpitanie*, de a pași de la simplu la compus. În acest abecedar cunoștința literelor e venită pas cu pas, și noul edat în porțiuni mici și fără *hopuri*, prin ajutorul cunoștințelor deja posedate. După ce vocalele sunt stăpânite, se pășesece la consoane, pe care dl. Florantin le pune la urma vorbei căci acolo se pot mai ușor disface, bunăoară: om, o m, o, m, om. În urma fie cărei asemenea intruniri de sunete d-sa aduce indestulătoare eserecții, pentru ca elevul să câștige cu totul în stăpânirea sa noul semn al sunetului învățat. Cu chipul acesta cunoștința citirei se dă treptat și practic, și (ceea ce e foarte bine) fără să mai fie nevoie de a se memoriza regule și excepții de regule“.

Cum rămâne acuma, d-lor asociați, cu scornitura dv.? Cum rămâne cu buna credință a acelora, cari comit asemenea scornituri?

În urma avisului Onor. Consiliu Permanent dat asupra acestui raport, dl. Ministru a aprobat abecedarul. Nu scim ânsă, din ce cauze, l'a trimes âncă o dată la cercetare, la o altă onor. persoană competentă : care cercetându-l, ș'a dat raportul seu.

Iată aprecierile din acest al doile raport :

Domnule Ministru,

„Prin ordinul Domniei Voastre No.... ați bine voit a mă însărcina cu cercetarea din nou a abecedarului lucrat de dl. I. P. Florantin, invitându-mă, să fac un raport amănunțit despre valoarea lui, și să insist cu deosebire asupra părții *pedagogice*.

„Autorul a lucrat cartea sa după *metoda cuvintelor normale*, metođă, după părerea mea, *cea mai potrivită* pentru învățarea cetirii și scrierii. Imi pare rău numai, că dl. Florantin n'a fost consecvent în aplicarea ei.

Neconsecvența d-lui Florantin constă în aceea, că îi lipsește cuvinte normale pentru sunetele și literele ă, â, é, ó, ș, ț, đ, șce, șci, ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe și ghi. Cea ce l'a îndemnat pe d-sa să nu introducă cuvinte normale și pentru aceste sunete, a fost considerațiunea, că aceste sunete și litere sânt derivate, și că prin urmare e mai nimerit a conduce pe copiii ast-fel, în cît ei să vadă, cum aceste sunete se derivă din altele cunoscut de mai înainte; așa : tu dai,—el dă ; doi veri,—unvăr ; eu dau,—dând ; beu,—bênd ; pas,—pași ; cot.—coți ; ed,—edi ; nuc,—nuci ; fug,—fugi ; pot,—póte. (V. exercițiile 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 39, 40). E de dorit totuși să nu lipsească cuvinte normale cu figurile lor nici pentru aceste sunete, pentru că copilul, învățând fiecare element nou la un cuvânt luat ca normă, la un cu-

vânt asupra cărui se fac eserecții multiple, și-l intipăresce mult mai bine și mai durabil in minte: de câte ori întâlnește acea literă, 'și amintește cuvântul la care a învățat-o.

Lucrarea d-lui Florantin are o însușire, prin care se deosebește in *mod favorabil de toate abecedarele noastre ecșistente*. Fie-care cuvânt normal e descompus in părțile sale, așa: plug, p, l, u, g, p, l, u, p, l, p, lug, plug; descompunere, care pentru sine însă-și e deja un escelent eserecțiu de scriere și cetire, și care face să se intipărească mult mai bine noul element in mintea copilului.

In genere vorbind, avem a face cu o lucrare riguroasă metodică, in care se procedeză dela ușor la greu, nicăeri nu se grămădesc mai multe dificultăți de-o-dată; și se garantéză ast-fel progresul școlarilor.

Nu urméză ânsă diu cele zise, că lucrarea e lipsită de ori ce defecte; am onóre a propune in cele ce urméză, óre-și care *mici* modificări, pe care le cred necesare, făcând abstracție aci de adăugirea de cuvinte normale propusă de mine mai sus.

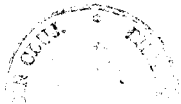
.

Indeplinind dl. Florantin cerințele de mai sus, eu cred, că abecedarul d-sale, ar fi una din cărțile cele mai metodice de felul acesta; și de aceea, d-le ministru, am onóre a *vi'l recomanda spre aprobare*, cu condițiunea însă, să *facă modificările cerute*.

Primiți, etc."

(semnat: C. Meisner.)

Iată dară, dlor patru autori, căși abecedarul cel recunoscut ca cel mai bun póte, mai avea încă de *imbunătățit*; și acesta era cu figuri, precum se

cere. Numai abecedarul dv. fără figuri „n'are nevoie de reforme nici-odată“, precum ziceți in „Răspunsul“ dv. pag. 30.

După aceste raporturi, Ministeriul mi-a înapoiat abecedarul, și eu am făcut acele îmbunătățiri care constatându-se ca indeplinite, Ministeriul a aprobat abecedarul meu, făcând in „Monitorul Oficial“ No. 16. din anul curent 1888 următoarea anunțare :

„Decisiuni ministeriale.

Noi, ministru secretar de Stat la departamentul cultelor și instrucțiunei publice,

Având in vedere rezultatul reexaminării făcută manuscrisului „Abecedar in spirit froebelian sau cartea generală pentru clasa I primară, secțiunea I. de I. P. Florantin“, și auzind pe consiliul permanent de instrucțiune,

Decidem :

Art. I. Menționatul manuscris se aprobă ca carte didactică pentru clasa I, pentru care este elaborată.

Art. II. și cel din urmă.—Decisiunea de față se va publica in „Monitorul oficial“ spre cunoștința institutorilor și institutórelor de clasa I primară urbană și a învățătorilor și învățătoarelor de școale primare rurale.

Dat in Bucuresci, la 14. Aprilie, 1888.

(semnat), p. Ministru, *D. Aug. Laurian.*

No. 4359.“

Mai puteți zice ceva omnilor patrud, autori? Vă mai mirați încă de „ușurința“ cu care mi se aprobă cărțile de câtră Onor. Ministeriu? Mai ziceți, că mi

se aprobă pe nevăzute, cum ați zis și tipărit la pagina 40 a *onestului* dv. „Respuns“.

Tot „fițiuci“ rămân cărțile mele aprobate de Onor. Minister, precum în atâtea locuri ziceți în *onestul* dv. „Respuns“ ?

Dorul dv. s'a vădut într' atâția ani, și se scie acumă destul de bine, din ce interes pornesce ; nu mai era nevoie, ca la pagina 22 a „Respunsului“ Dv să ziceți cu autoritate :

„Dl. Pop Florantin, ânsă, și alții ca d-lui, cari scot la ivelă cărți de nici o trebă pentru cursul primar, *ar face mult mai bine*, dacă ș'ar declina competența în asemenea materie.“

Dorul Dv. era : *să nu aveți concurență* la negustoria, ce faceți de atâția ani cu cărțile didactice.

Domnii asociați s'au arătat atât de inverșunați și de reutăcioși în contra mea, încât, fiindcă m'am născut în Transilvania, d-lor mă găsesc de reu și pentru acésta, dicând, că aș fi venit „de la unguri“.

Apoi, pentru că am găsit pe librării-editori Șaraga, de-mi au editat câteva cărți didactice, domnii asociați mă scot de vină și pentru acésta. Parcă numai eu, român, aș fi dat la librari ne-români cărți de editat, nu și alți atâți autori români înainte mea și după mine !

D-lor vorbind despre un abecedar de părete al meu, se exprimă pe pagina 37 a „Respunsului“ d-lor ast-fel :

„Asta n'a fost minciună, că „vorbescede pe păreți“. Dl. Pop Florantin ânsă, după cât se vede, nu numai vorbesce, dar și cetesce și serie de pe păreți“.

E bine, domnilor, dacă scrierile mele, pe care le am făcut, cum ȳiceți, de pe păreți, sânt aprobate și bine primite, apoi e foarte trist, dacă dv. vorbiți din rațiunea, (de care vă bucurați), ca să faceți un „Respuns“ intemeet pe falșificări, precum am dovedit; și e foarte necavaleresc din parte-vă, că după ce ați angajat o luptă literară cu mine, dv., 4 viteji așa de capabili, precum vă arătați,—să vă serviți de așa arme neonestee in contra unuia singur! și să vă arătați atât de capabili și infailibili față cu mine, in cât vs ziceți, (pag. 28):

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Căci alt-fel numai D-zeu să-l înțeleagă, și să-l îndrepteze pe calea dreptilor“....

Dacă dv. nu înțelegeți, cum lucrul a 6 muncitori, fie și in chestiuni școlare, se poate e-gala in 15 ani cu lucrul unui singur muncitor in 90 de ani,—nu e vina mea ;—acésta e o „regulă de trei simplă“.

.....

Domnii N. Climescu și A. Simionescu, cari âncă au fost colaboratori la „Metoda Nouă“, se vede, că n'au putut consimți să aprobe falșificările, enormitățile și calomniile, câte se vęd in „Respunsul“ pomenit; de aceea nu-i vedem iscăliți intre ceilalți patru autori ai „Metoadei-Nouă“ și ai acelui „Respuns“.